

Heere
gie zoo
moest
riesters
n vaste
daarom
Israel,
sters in
Op de
alleen
riesters
t. Lijnd
ling bij
en stam
leen aan
God de
lum. 18:
a gij zult
hebben;
het mid
rael had
sterstam
Sikkel
de veld
et volk
igendom
voor de
kosten
el stelt
lan den
uit de
predi
maar de
n niets,
elst en
olk aan
mk. den
gelijk de
dienden
eren en
oit voor
Het zou
schouwd
naar iets
voor de
men had.
doorge
tenden,
de han
komen,
arte com
ge gaven
emen, en
en geheel
inantele
e als we
ernemen,
ijk door
haar
latingen
el gebruik
God den
lekerd de
gemeene
aan de
ft uitge
le Heere
t: Ik de
hand zult
overheid.
regt, dat
dat wie
et altaar
Sikkel's
esteld. In
kens aan
en, dat ze
en, maar
hun geeft,
et alleen
r ook de
htstreeks
maar op
oel en de
de eerst
de tien
bouw en
regt Keil
Archolo
de Levie
middelen
worden.
et onmid
heiligdom
tem heilig
fers, die
d op te
ijne hand
oesten de
and Gods
er pries
tstaande
d zich op
gen enz.,
maar dit
el hebben
t politiek
etgeving,
te en ce
gevoegd,
met een
da daan
en welken
n we heb
als volk
ieder die
gemeente
Dat alles
zoo door
et wel een
d oog be
p en dui
t tot de
wat niet.
en knoop
Even
van het
nsten der
God als
sters g
taak ook
ke schijn
gaat, zoo

gaat het ook hier. Ze dienen alleen, om de zaak hopeloos te verwarren, in plaats van ze tot meerdere helderheid te brengen. Het theocratisch Koninkschap van God over Israël kan nooit met het koninkschap van een aardsch vorst op één lijn gesteld worden, om de eenvoudige reden, dat God de Heere absoluut soeverein is, over alle terreinen des levens te gebieden heeft, terwijl de macht van een aardsch Koning beperkt is tot het terrein van het publieke staatsleven. God de Heere heeft absoluut te gebieden over uw hart, en vandaar dat Hij in Zijn wet aan Israël gebiedt: *gij zult niet begeren*. Maar welke aardsch vorst zou dat gebod ooit in zijn wet kunnen schrijven? God de Heere heeft recht om te bepalen, hoe Hij gediend wil worden in Zijn heiligdom, en daarom geeft Hij aan Israël voorschriften over de inrichting van zijn tempel, den dienst der priesters, de offeranden ter verzoening der zonden. Maar welke aardsch vorst heeft het recht om dit in zijn wetgeving te doen? En hoe zou men dan heel de wetgeving van God den Heere aan Israël ooit tot voorbeeld kunnen stellen voor de Overheid onzer dagen?

In die wetgeving van Israël moet dus wel scherp onderscheiden worden tusschen wat onze vaders gewoon waren te noemen de *zedewet*, de ceremoniele wetten en de politieke wetten. En het leidt tot schromelijk misbruik van de Schrift, wanneer men al deze wetten, omdat ze door God als Israëls Koning gegeven zijn, tot de *taak der Overheid* onder Israël rekenen gaat. De vraag of zulk een wet een Goddelijk voorschrift is voor het religieuze en ethische leven en daarom de *conscientie* bindt, dan wel of die wet ook een *legaal* karakter draagt en tot de *taak der Overheid* onder Israël behoort, hangt slechts van een vraag af, of God aan de *Overheid* de *handhaving* van die wet heeft opgedragen en daarom een poenale sanctie aan die wet verbonden heeft. De Overheid toch draagt het *zwaard*; ze voert haar wetten uit met *uitwendig dwingende macht*. En het onderscheid tusschen een Goddelijk voorschrift aan de conscientie en een politieke wet, ligt juist daarin, of de nakoming van die wet aan de conscientie wordt overgelaten, dan wel of God gelast aan de Overheid met dwang die wet te handhaven. Als God aan de Overheid gelast dengene, die zich niet besnijden liet, of die de zalffolie van den Hoogepriester namaakte, te dooden, dan krijgen deze wetten, die op zichzelf ceremonieel zijn, daardoor een *politiek* karakter. Maar als God aan Israël gelast, dat elk huisvader op het Paascheest aan zijn kinderen verhalen zal, welke machtige daden God de Heere bij den uittocht uit Egypte gedaan had, dan heeft dit met de Overheid niets uitstaande, omdat nergens aan de Overheid onder Israël de last werd opgedragen, voor de uitvoering van die wet te zorgen.

Is dit onderscheid helder ingezien, dan kan ook de vraag, of deze inkomsten, die God de Heere voor de priesters vaststelde, een soort staatsbelasting zijn geweest, dan wel een religieus-ethisch voorschrift, niet moeilijk te beantwoorden zijn. Waren ze een *staatsbelasting*, dan moest de Overheid onder Israël voor de inning dezer belasting zorgen, en de weigerachtigen desnoods met straf dwingen, die belastingen op te brengen. Juist daarvan staat echter in heel de wetgeving niets. Nergens wordt aan de Overheid opgelegd, voor het opbrengen dezer tienden, eerstelingen enz. te zorgen. Van eenige strafbepaling tegen degene, die deze inkomsten niet opbrachten, lezen we geen woord. God de Heere schreef het aan Israël voor, gelijk Hij ook gelaste offeranden op Zijn altaar te brengen, als religieus-ethisch voorschrift; maar Hij wilde juist niet, dat de Overheid het volk daartoe dwingen zou; het moest een gave van vrijwillige liefde blijven, een daad van gehoorzaamheid aan Gods gebod.

Van daar dat deze priesterinkomsten ook niet *vast* waren, maar wel degelijk afhankelijk waren van de religieuze gezindheid onder het volk. „Als dienaars van Jehovah, merkt Bähr terecht op, in zijn Symbolik II p. 48) als de Zijnen, deelden de Levieten met Jehovah het Zijne en hun lot, hun uiterlijk levensbestaan was daardoor geheel afhankelijk van het lot (indien men dat woord gebruiken mag) van Jehovah onder het volk. Naarmate de erkenning van Jehovah als Israël's God te levendiger was, naar die mate was ook het bestaan van Levi te meer verzekerd. Verachting van Jehovah en afval van Hem, had voor de Levieten noodwendig gebrek en ellende ten gevolge. Daarom bracht het eigenbelang van de Levieten reeds mede, de vereering van Jehovah te bevorderen en afval en afgoderij zooveel mogelijk te verhoeden.”

Zoo gaat zeker een geheel ander licht op over de wetgeving van Israël, dan Da. Sikkel er op had laten vallen door de vergelijking met Egyptische toestanden. De regeling bij sommige heidense volken, dat de Overheid voor de inkomsten der priesters zorgde, heeft God de Heere voor Israël juist niet gewild. Hij de Heere wil zelf voor Zijn dienaren zorgen. Ze zullen eten van Zijn altaar, van de offeranden, die het volk Hem brengt.

Eenzijds wordt daardoor aan die verzorging der priesters een zeer hoog en heilig karakter toegekend. Ze leven niet van een almoes, een bedelbrok, dat een rijk geloovige onder Israël uit barmhartigheid hun schenkt. Alle gave wordt aan God gebracht, en uit de hand Gods mag de Priester het ontvangen.

En anderzijds wordt zoo een zeer nauwe band gelegd tusschen de godsvrucht van het volk en het levensonderhoud der priesters. Wanneer met door de schuld van priester en leviet de godsvrucht onder Israël achteruitgaat en de afgoderij veld wint, dan ontbreekt ook het offer op het altaar en wordt daardoor ook de priester en de leviet gestraft.

Zoo wilde God het onder Israël. En zoo

eerst wordt het duidelijk, hoe de Apostel Paulus zich op deze ordinaantie Gods beroepen kan als blijvende wet voor Christus' Kerk. Want als Paulus juist niet aan de Overheid, maar aan de Gemeente op het hart wil binden, dat zij voor het onderhoud harer Dienaren te zorgen heeft, dan zegt hij: „Weet gij niet, dat degene die de heilige dingen bedienen, van het heilige eten? en die steeds bij het altaar zijn, met het altaar deelen? Alzoo heeft ook de Heere verordeneerd dengenen, die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven” (1 Cor. 9 : 13, 14).

Dereenigingstheorie.

CHRISTELIJK ONDERWIJS.

Als er één zaak is, die de liefde van ons Christenvolk heeft, dan is het zeker wel het Christelijk Onderwijs.

Voor de onderen onder ons is het Christelijk Onderwijs het grootste goed, waarvoor zij vele lange, bange jaren gestreden hebben, en is het hun glorie, dat het thans heerlijk opgroeit, nu het vrijgemaakt is van den druk waaronder het zoo lang verkeerd heeft.

Zeker, het is opgewassen tegen den druk in, rijke en heerlijke vruchten heeft het opgeleverd; maar wat is er schooner, dan te zien, dat het voorwerp van uw liefde eindelijk eens van den druk bevrijd wordt, te zien dat de plant, die ge met zooveel liefde gekweekt hebt, onder Gods zegen, in de enge plaats die haar slechts gegund werd, nu eens vrij naar alle zijden haar wortelen en takken kan uitspreiden?

En echt menselijke karaktertrek is het, dat men het innigst gehecht is aan datgene, waarvoor men geleden en gestreden heeft.

Maar dat wil daarom nog niet zeggen, dat de jongeren onder ons, die het bitterste van het lijden, het zwaarste van den strijd, niet zoo uit persoonlijke ervaring kennen, het zich zouden willen laten aanleunen, dat zij ook maar iets minder liefde voor het Christelijk onderwijs in hun hart koesteren.

Dan zouden ze geen kinderen hunner ouders moeten zijn.

Zeker, ze hebben er niet voor geleden en gestreden. Maar toen de moeitvolle arbeid van hun ouders voor het christelijk onderwijs het zwaarst was, toen hebben zij de vroegrijpe zomervruchten, welke die arbeid opleverde, geplukt in een opvoeding, die het stempel zette op heel hun zijn.

En nu, nu de jongeren het leven inreden als zelfstandige mannen en vrouwen, nu zij zich opmaken om aan de zijde der ouders den goeden strijd voor de zaak van Gods Koninkrijk mede te strijden, en om straks als de ouders heengaan, hun plaats in te nemen. . . . nu beseffen ook de jongeren, hoe groot het goed is, dat hun ouders hun in die christelijke opvoeding mee hebben gegeven op den levensweg.

De ontkenning van ons volk gaat toch al verder en verder door. En wat zou er ook van de jongeren onder ons geworden zijn, indien de ouders niet zoo manmoedig den strijd gestreden hadden en zij voor hun kinderen eens niet het goed recht op een christelijke schoolopvoeding hadden verdedigd?

Zoude de jonge garde wel den moed hebben pal te staan voor de ons heilige zaak, indien de strijd voor de christelijke school was opgegeven?

In geen deele.

En daarom, wij voor de ouders het Christelijk onderwijs het voorwerp is van hun moeite en zorg, en wij de jongeren er het beste van wat hun op den levensweg is meegegeven, hebben ontvangen. . . . daarom is voor jong en oud onder ons het Christelijk onderwijs nog het voorwerp van de hartelijkste liefde.

Wie zou dan ook niet met innigen dank zien den frischen bloei, die bij de Christelijke scholen valt waar te nemen!

Alle cijfers op het onderwijs zelf betrekking hebbende, spreken van dien groei en bloei.

Voor 1906 en 1907 zijn de cijfers tusschen de volgende:

Scholen	1906.	1907.	Toename.
Leerlingen	836	902	66
Mannel. Onderw.	134,639	141,761	7123
Vrouwel.	1812	1886	74
Aangesloten bij:	917	1044	127
C.N.	277	281	4
G.S.	53	64	11
C.V.	130	150	20
R.	559	617	58
Genieten de R. bijdr.	755	836	75

Uit deze cijfers blijkt het volgende.

Niettegenstaande het zich meer en meer openbare gebrek aan onderwijskrachten, is het gemiddeld aantal leerlingen per onderwijskracht gedaald van ruim 49 tot even 48. De verhouding van de vrouwelijke onderwijskrachten tot de mannelijke heeft zich van 100 tot 197 gewijzigd in 1907 tot 180.

Het minst zijn de vrouwelijke onderwijskrachten gezocht in Friesland, waar de verhouding is als 1 tot 3, en het meest komen ze voor in Gelderland, waar de verhouding is als 4 tot 7.

Eigenaardig is het, dat Gelderland juist de provincie is waar het aantal vrouwelijke inwoners van alle provincies het verst door dat der mannelijke wordt overtroffen.

De conclusie is dan ook niet heel gewaagd, dat de bovengenoemde getallenverhouding niet regelt naar het aanbod van vrouwelijke leerkrachten, maar meer naar het oordeel der besturen over het al of niet wenschelijke van het aanstellen van onderwijskrachten.

Wat de opleiding van leerkrachten betreft, zijn de cijfers niet in alle deelen zoo gunstig. Wel was er bij de volgende rubrieken een toename te constateren:

Aantal Normaallessen 1906.	1907.	Toename.	
en Kweekscholen	75	78	
Mannelijke leerl.	864	1081	217
Vrouwelijke	678	837	159

Maar het aantal mannelijke geslaagden daalde van 111 tot 101, terwijl het aantal vrouwelijke steeg van 63 tot 70, zoodat er een vermindering van het totaal der geslaagden met 3 valt te boeken, en dat derhalve de vraag naar onderwijspersoneel gaandeweg toeneemt.

Gerekend naar het aantal leerlingen wordt er het minst personeel stelselmatig opgeleid in Noord-Brabant, Overijssel en Zeeland, met 1 opgeleide op 483, 456 en 100 kinderen; het grootste aantal daarentegen in Groningen, Friesland en Utrecht, met 1 opgeleide op 45, 50 en 52 leerlingen.

Het meeste vrouwelijke personeel komt naar verhouding uit Zuid-Holland, waar het aantal der vrouwelijke aspiranten dat der mannelijke overtreft. Merkwaardigwijze is in deze provincie het aantal vrouwelijke inwoners ook grooter dan dat der mannelijke. Onze beide groote steden

oefenen zeer zeker in dezen met haar overschot aan vrouwelijke inwoners een grooten invloed uit.

Maar hoe het zij, zeker is, dat in verscheidene provincien aan de opleiding nog heel wat te verbeteren valt, en dat het aantal geslaagden belangrijk zal moeten stijgen, voor er eenige verbetering zal komen ten opzichte van het tekort aan personeel, dat zich nu alweer zoo zeer doet gevoelen.

Zelfs scholen, die met haar salarieregeling boven het wettelijk minimum gaan en betere traktementen geven dan de openbare scholen in dezelfde plaats, kunnen zich niet van de noodige hulpmiddelen verzekeren.

De cijfers die wij hierboven gegeven hebben, getuigen zeer zeker van een heerlijk opbloei van ons christelijk onderwijs, en het tekort aan personeel vindt voor 't oogenblik zijn excuus in de zoo vrij plotseling verbeterde omstandigheden waarbij onmiddellijke voorziening in alle behoeften niet wel mogelijk was.

Maar het mag niet uit het oog verloren worden, dat op den duur er ons een ernstige grief van zou gemaakt worden door onze tegenstanders, als wij wel leerlingen in overloed en geld in voldoende hoeveelheid hadden, maar een blijvend tekort aan leerkrachten, veroorzaakt door een gemis aan lust bij onze jongelui om zich aan het onderwijs te wijden.

Uit de Pers.

In de *Ermolovsche Courant* schreef Dr. M. J. van der Hoogt, geestelijk verzorger van Veldwijk's krankzinnigen, een kostelijk woord over „publieke vermakelijkheden”, dat we gaarne hier overnemen:

In aansluiting aan ons vorig artikel: „Is scherts geoorloofd? Is willen we nog een en ander in het midden brengen over wat men gewoonlijk publieke vermakelijkheden noemt.”

Nu de winter weer gekomen is, die zich om zijn lange avonden bij uitstek leent tot openbare voordrachten van allerlei aard, achten we het niet ondienstig onze meening te zeggen over de wijze, waarop men in zulke voordrachten het publiek bezig houdt.

De benaming „publieke vermakelijkheden” is zeer rekbaar. Men kan er zeer veel onder verstaan, ook datgene wat men gemeenlijk niet direct met dien naam aanduidt.

Zoo moest schrijver dezes jaren geleden in een Noord-Hollandsch dorp op aanwijzing van den burgemeester een patent nemen als ondernemer van publieke vermakelijkheden, alleen om er in een sociëteits-lokaal een lezing met debat te kunnen houden.

Nu sal men toch zulk een lezing allicht niet rangschikken onder de publieke vermakelijkheden, maar omdat er entree geboven werd, moest dit volgens de plaatselijke politieverordening zoo geschieden.

Toch behooren zeker ook de lezingen, die door bekende sprekers in verschillende plaatsen worden gehouden, tot de nog altijd bij velen gewilde middelen, waardoor de winteravonden gezellig en aangenaam worden gemaakt.

En hetzelfde geldt ook van menige andere voordracht in proza en poëzie, in sang en muziek, in samenspraak en lichtbeelden.

Op zichzelf is dunkt ons geen enkele van deze verschillende vormen van voordrachten verwerpelijk. In den goeden zin van het woord mogen ze alle gerekend worden tot de „publieke vermakelijkheden”, tot de middelen van vernmaak van den menschen.

Maar ge kent het geveinsd woord van Laurillard: „Van vele publieke vermakelijkheden is het te betreuren, dat het publiek ze vermakelijk vindt.”

Het publiek in zijn volle lengte en breedte genomen staat nog niet op zulk een peil, dat het zijn hoogste genot vindt enkel in datgene, wat in strengen zin edel en verheven is.

Voor het meerendeel heeft het nog het meest behagen in „publieke vermakelijkheden”, die kinderachtig, zouteloos of zelfs op 't kantje af schunig zijn.

Nu is de vraag: moet het publiek in deze zucht naar het min verheven en edele worden toegegeven, of moet het in zulk een inrichting worden geleid, dat het oog en oor en gevoel krijgt voor wat werkelijk schoon is en goed?

Winnacht en nog minder edele drijfveren hebben er velen toe geleid, om in allerlei vorm het publiek te „vergasen” op wat het zelf het makkelijkst vond, en zoo is allengs in de „publieke vermakelijkheden” een richting aan het woord gekomen, die het publiek hoe langer hoe verder van het rechte pad afvoert.

Tegenover die verderfelijke richting, die zich van elken vorm van voordracht meester gemaakt heeft, einde den slechten smaak van het publiek te streelen, moet bevestigend worden gezegd, dat ook de menschen, die het welmeent met zijn volk, en die dus ook in publieke voordrachten aan dat volk alleen daigene geven wil wat het leiden kan op het rechte spoor.

Wij ontveinen ons niet, dat aan een publieke voordracht, die dit doel beoogt en dit doel bereikt, wil, hooge eischen moeten worden gesteld, zoowel wat inhoud als vorm betreft.

Voorrest moet zij er op badacht zijn, het publiek te trekken. Als het publiek niet komen wil onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij een publieke voordracht, die wat te zien en te hooren geeft, is een goede en aantrekkelijke vorm een eerste vereischte om belangstelling te wekken voor den inhoud.

Nu zegt men wel eens: het een publiek is het andere niet. En dan meent men, dat het bij een zcher gehalte van het publiek minder aankomt op den vorm, omdat dit soort van publiek toch niet, zoodat het, over den vorm kan oordeelen.

Maar het is juist het een publiek, dat het meest niet onder zulk een voordracht, kan het doel natuurlijk niet worden bereikt.

En zoodat het gaat bij de opvoeding van het kind, zoo dient het in veel opzichten ook te gaan bij de opvoeding van het volk. Wat men het volk tot zijn opvoeding in de goede richting geven wil, moet in de eerste plaats aantrekkelijk zijn van vorm.

Zoodanig de vorm niet aantrekt, komt ook de inhoud niet tot zijn recht. Vooral bij